

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۳ می ۲۰۱۴

انفجار سیاسی پس از انفجار معدن و جان باختن بیش از سیصد کارگر در ترکیه!

در واپسین ساعات روز سه شنبه ۱۳ می ۲۰۱۴، ساعت ۱۰:۱۵، انفجار بزرگی در معدن زغال سنگ شهر **سوما** واقع در ولایت **مانیسا** ترکیه رخ داد که به آتش سوزی این معدن منجر شد. در پی این حادثه صدها نفر جان خود را از دست داده و یا مجروح شدند. با این انفجار، وضعیت این شهر را به حالت اضطراری در آورد.

در زمان وقوع انفجار در این معدن، ۷۸۷ نفر کارگر مشغول به کار بودند و مرگ قربانیان، بیش تر ناشی از مسمومیت گاز مونوکسید کربن که بر اثر انفجار در معدن منتشر شده، بوده است. حادثه در زمان تغییر شیفت کاری در معدن روی داد و احتمالاً به دلیل تجمع کارگران تعداد تلفات بیش تر شده است.

انفجار و آتش سوزی در معدن زغال سنگ شهر «سوما - Soma» بدترین فاجعه ۲۰ سال اخیر به شمار می رود. دولت ترکیه عصر شنبه ۱۷ می ۲۰۱۴ برابر با ۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۳، عملیات جستجوی معدنچیان را با اعلام رسمی ۳۰۱ کشته، تمام شده اعلام کرد. سندیکاها و مخالفان دولت با استناد به اطلاعات خانواده کارگران معدنچی معتقدند که دست کم ۱۰۰ نفر دیگر را باید به این آمار افزود.

خبر انفجار این معدن، ابراز هم دردی بسیاری از جهانیان، با بازماندگان این حادثه غم انگیز و کارگران ترکیه را برانگیخت. اما از رجب طیب اردوغان نخست وزیر ترکیه و مشاور ارشد او گرفته تا پولیس و تکاوران ارتش، با خشونت فوق العاده ای با خانواده ها و کارگران داغ دیده شهر **سوما** و تظاهرکنندگان در شهرهای دیگر برخورد می کنند.

شهر **سوما** با گذشت یک هفته از فاجعه انفجار معدن، توسط پولیس محاصره شده است. صدها مامور با خاتمه عملیات نجات در شهر مستقر شده اند تا به گفته رئیس پولیس، جلوی اعتراضات «تنتش آفرین» را بگیرند.

روز شنبه ۱۷ می، ولایت **مانیسا**، در اطلاعیه ای با اشاره به بالا بودن حساسیت افکار عمومی ناشی از غم و اندوه از دست دادن کارگران معدن **سوما** اعلام کرد: «برگزاری هرگونه تظاهرات و راه پیمایی در این دوره حساس غیر قانونی است و با متخلفان برخورد خواهد شد.»

رئیس پولیس شرق ترکیه نیز گفته که اجازه رفتار «تحریک کننده» در منطقه فاجعه زده **سوما** را به کسی نمی دهد. پولیس از روز شنبه ۱۷ می ۲۰۱۴، کلیه شهرهای هم جوار با **سوما** را نیز تحت نظر دارد و همه خودروهای ورودی

به **سوما** متوقف و بازرسی می شوند. در این روز هم شماری از کسانی که برای همدردی با خانواده قربانیان به **سوما** رفته بودند بازداشت شدند.

هر دو ورودی معدن با دیوار مصدود شده و تکاوران ارتش ترکیه، برای کنترل اوضاع در منطقه مستقر شده اند. حتی مراسم آرام گرامیداشت معدنچیان نیز مجاز شمرده نمی شوند. برای نمونه، پولیس شامگاه جمعه ۱۶ می، تجمع جوانان محله‌ای در استانبول را که شمع به دست گرفته و در سکوت عزاداری می کردند، با ضرب و شتم، به هم زد.

رجب اردوغان (Recep Tayyip Erdogan) نخست وزیر اسلامی ترکیه، دو روز پس از آتش سوزی ادعا کرد که درست در آخر ماه، معدن از نظر ایمنی کنترل شده بود. او، در جمع مردم شهر **سوما**، حادثه معدن را به تراژیدی قرن نوزدهم تشبیه نمود و آن را «اتفاقی معمولی» نامید، که مورد خشم مردم داغ دیده قرار گرفت.

هم چنین روزنامه ملیت چاپ ترکیه، در مقاله ای نوشت: بسیاری از کشورها پس از فاجعه انفجار معدن در **سوما** با ترکیه ابراز همدردی کردند اما انتشار یک تصویر احساس همدردی آنان را با ترکیه مخدوش کرد.

آن چه بیش از همه شگفت حیرت آور و چندش آور است رفتار ناشایست رجب طیب اردوغان و یکی از مشاورانش در شهر ماتم زده **سوما** است. در حالی که از چهار گوشه جهان، به خانواده های کارگران جان باخته و جنبش کارگر ترکیه، پیام های هم دردی و تسلیت سرازیر شده است رجب طیب اردوغان و یوسف یرکل مشاور عالی اش، معترضان را مستقیماً مورد ضرب و شتم و دشنام قرار دادند و چهره کریه خشونت دولتی را به نمایش گذاشتند. حسین چلیک سخن گوی دولت اردوغان نیز بی شرمانه در دفاع از عملکرد مشاور نخست وزیر گفته که ایشان از خود دفاع «مشروع!» کرده است.

اما اردوغان به جای جبران این اشتباه بزرگ مشاورش، در جریان مراسم خاکسپاری، با سخنانی بسیار تند در پاسخ به انتقادات و اعتراض های یکی از شهروندان، به او حمله کرد. سخنانی که هیچ کدام از شهروندان ترکیه انتظار نداشتند آن را از زبان نخست وزیر خودشان بشنوند. روزنامه ترکیه ئی «سوزجو» نیز تصاویری را از کتک خوردن یک جوان به دست اردوغان در یک سوپرمارکت پناه برده بود که در آن جا با آن جوان مواجه شد.

بر اساس گزارشات، اردوغان برای در امان ماندن ناگزیر به یک فروشگاه پناه برده بود. براساس ویدئویی که از لحظه ورود اردوغان به این مرکز خرید در رسانه های اجتماعی منتشر شده، وی در پاسخ به یکی از معترضان که خواستار استعفاى دولت شده بود، به این معترض حمله و وی را مورد ضرب و شتم قرار داد.

روزنامه های ترکیه به نقل از فلم های منتشر شده در شبکه یوتیوب، گزارش دادند که نخست وزیر ترکیه به دنبال اعتراضات برخی از مردم و درخواست آن ها از وی برای استعفاء، از سوی محافظان به درون فروشگاه هدایت می شود تا خشم و اعتراضات آرام شود. گویا وی در داخل مغازه به صورت یکی از شهروندان **سوما** سیلی زده و ویدئوهایی از این اتفاق منتشر شده است.

تائر کوروچا، شخصی که از دست نخست وزیر ترکیه سیلی خورده در مصاحبه ای با «کانال تلویزیونی خصوصی د»، گفته است: «جناب آقای نخست وزیر به خاطر عصبانیت ناشی از ازدحام نتوانست خشم خود را کنترل کند و متأسفانه ناخودآگاه به من یک سیلی زد...»

مردم شهر **سوما**، با سر دادن شعارهایی علیه دولت و حزب حاکم ترکیه به خیابان ها ریختند و دفتر حزب حاکم این کشور را مورد حمله قرار دادند. آنان، هم چنین شیشه های ساختمان این حزب را با پرتاب سنگ شکسته و وسائل موجود در این ساختمان را به بیرون پرت کردند.

این تظاهرات با مداخلهٔ پولیس و دستگیری چهار نفر از تظاهرکنندگان خاتمه یافت ولی روزها و شب های گذشته نیز خیابان های **سوما** شاهد تجمعات اعتراضی علیه دولت آنکارا بود.

عصر جمعه ۱۶ می، تظاهرات ضد دولتی در شهر **سوما** به اوج خود رسید و نیروهای پولیس برای متفرق کردن تظاهرکنندگان از گاز اشک آور و ماشین آب پاش استفاده کردند.

به این ترتیب، رسانه های ترکیه نوشته اند که مردم **سوما** دچار رعب و وحشت شده اند و از ترس پیامدهای بعدی، با کسی دربارهٔ اتفاقات شهر و ماجرای معدن حرف نمی زنند.

سرکوب اعتراضات مردمی تنها محدود به **سوما** نشده، بلکه هر حرف مخالف علیه دولت در شهرهای دیگر هم با پاسخ پولیس روبه رو می شود. پولیس با تجمعات اعتراضی در استانبول، ازمیر و شهرهای دیگر با خشونت رفتار می کند.

در این میان، همهٔ اخبار و گزارشات دربارهٔ چگونگی انفجار معدن و آمار جان باختگان تا دستگیری مدیران این معدن، ضد و نقیض است. از این رو، شایعات نیز زیاد است.

رجب طیب اردوغان، پس از دیدار از محل وقوع حادثه در معدن شهر **سوما**، همان سخنان قبلی خود را تکرار کرد و از مردم خواست برای دریافت اخبار دربارهٔ این اتفاق تنها به آن چه از سوی وزرای دولت اعلام می شود توجه کنند و مخالفان خود را گروهی خواند که از این فرصت سوء استفاده می کنند.

اردوغان گفت: «وقوع چنین حوادثی در معادن ترکیه بسیار معمول شده و این کاملاً واضح است. اما باید توجه کرد که در چنین معادنی در تمامی دنیا وقوع این حوادث در هر زمان و با هر نوع ایمنی ممکن است...»

او افزود: «... این معدن یکی از بهترین و امن ترین معادن شناخته شده در ترکیه بود و در طی ماه های اپریل و می فعالیت در آن به خوبی ادامه داشت.»

اردوغان، در عین حال برای آرام کردن مردم خشمگین با استفاده از احساسات دینی و مذهبی، سه روز عزای عمومی اعلام کرد و گفت که مجلس ترحیم و قرآن خوانی برگزار خواهد شد!

معترضان، هم چنین حزب حاکم عدالت و توسعه را به تلاش برای افزایش قدرت، کاهش آزادی های مدنی و فساد مالی و اداری متهم می کنند. جنجال قضائی ۱۷ دسمبر ۲۰۱۳ که درست چند ماه قبل از انتخابات محلی شهرداری ها روی داد و در آن چند وزیر با اتهام رشوت و فساد روبه رو شدند و برکنار گردیدند.

بحران اقتصادی و فساد مالی این کشور که از سال ۲۰۰۸ شروع شده، از اهم موضوعاتی است که معترضان را هراز گاهی به خیابان های ترکیه می کشاند. معترضان می گویند دولت با خصوصی سازی ها، عملاً بسیاری از دارائی هائی «ملی» را به نفع برخی افراد حامی خود مصادره کرده است. لازم به ذکر است که اوج این اتهامات در بازداشت رضا ضراب بازرگان ایرانی الاصل به اتهام پول شوئی برای دولت ترکیه و ایران مطرح گردید.

البته این مسأله همکاری تنگاتنگ و همه جانبهٔ حکومت اسلامی ایران و ترکیه را در دور زدن تحریم های اقتصادی ایران و پول شوئی و... به نمایش گذاشت.

دولت ترکیه، متهم شده که اخیراً پیشنهاد پارلمان برای تحقیقات دربارهٔ حوادث معدن در منطقه محل حادثه را رد کرده است، هر چند که دولت می گوید معدن **سوما**، مرتب مورد بازرسی قرار می گرفته که تازه ترین آن به حدود دو ماه پیش برمی گردد. مقام های اتحادیه های کارگری می گویند خصوصی سازی بخش معدن شرایط کار را خطرناک تر کرده است. این معدن، ۹ سال پیش خصوصی شده بود.

در حالی که اتحادیه های کارگری ترکیه می گویند خصوصی سازی بخش معدن در سال های اخیر، شرایط کاری را خطرناک تر از پیش کرده است چون صاحبان این معادن خصوصی، به قدر کافی برای تأمین امنیت معدنچیان سرمایه گذاری نمی کنند.

در اعتراض به مرگ صدها کارگر معدن، چهار سندیکای بزرگ کارگری ترکیه روز پنجشنبه ۱۵ می ۲۰۱۴، دست به اعتصاب زدند. در بیانیه مشترک سندیکاهای کارگری گفته شده که صاحبان معدن برای کاستن از هزینه ها، زندگی کارگران را به خطر انداخته اند.

معترضان دست کم در ۱۳ شهر مختلف در اعتراض به حادثه مرگبار انفجار معدن «سوما»، علیه دولت دست به تجمع و راه پیمائی زدند.

بیش از ده ها هزار معترض در شهرهای آدانا، مانیسا، ازمیر، استانبول، آنکارا، آیدین، بولو، آنتالیا، وان، دیاربکر، آک شهیر، مرسین و بارتن به خیابان ها آمدند. تظاهرات در برخی شهرها توسط پولیس به خشونت کشیده شد و معترضان شیشه های تعدادی بانک و مراکز تجاری را شکسته و با آتش زدن وسایلی در جاده ها، از عبور و مرور خودرو ها جلوگیری کردند و در مقابل تعرض وحشیانه پولیس، دست به مقاومت زدند.

در برخی شهرها نیز پولیس با گاز اشک آور و ماشین های آبپاش معترضان را متفرق کرد که در این میان ده ها تن مصدوم و بازداشت شدند. معترضان شعار «دولت استعفاء» و «اردوغان قاتل است» سردادند. هزاران معترض در شهر ازمیر، گفته اند تا زمان آزادی دستگیرشدگان به تجمع در مرکز شهر ادامه خواهند داد.

به گزارش رسانه های محلی ترکیه، شورای عالی قضات و دادستان های ترکیه نیز با انتشار اطلاعیه ای اعلام کرده که بیست و هشت تن از دادستان های این کشور را برای تحقیقات و بررسی در مورد دلایل وقوع فاجعه معدن سوما و افرادی که با سهل انگاری خود موجب بروز این حادثه شده اند، آغاز کرده است.

تاکنون این فشارها به دولت، به حدی است که حزب حاکم «عدالت و توسعه» را ناچار از ارائه پیشنهادی برای تشکیل کمیسیون تحقیق و تحفصی درمورد این انفجار کرده است.

نتایج این تحقیق می تواند برای مقامات دولتی این کشور بسیار حائز اهمیت باشد. به خصوص آن که رویداد بزرگ معدن «سوما» فرصتی را به دست مخالفان دولت آنکارا داده است تا هرچه بیش تر اهمال کاری های دولت را در افکار عمومی مطرح کنند. به طوری که گفته می شود کردهای مخالف ترکیه و هم چنین احزاب مخالف دولت حاضر در پارلمان انفجار معدن «سوما» را نه یک حادثه بلکه یک قتل عام آشکار دانسته که می باید مسئولان را در پارلمان به پای میز محاکمه بکشاند و دولت نیز باید پاسخ گو باشد.

تایفون گورگون، رئیس سندیکای کارگران معدن وابسته به کنفدراسیون «دیسک» (کنفدراسیون کارگران انقلابی)، می گوید: «از روزی که این معادن به بخش خصوصی واگذار شده، این گونه حوادث افزایش یافته است، زیرا کارفرمایان تنها به فکر سود خود هستند، در این راستا از کارگران کم تجربه، ارزان قیمت استفاده می کنند، برای پائین آوردن هزینه ها از ابزار و آلات ایمنی مدرن استفاده نمی کنند. گاهی بازرسان کار را با هزاران وسیله و ابزار راضی و یا گمراه می کنند. کارگران خود را از شرکت های خصوصی کاریابی تأمین می کنند، این شرکت های کارچاق کن کارگران محتاج کار را به شیوه های مختلف از مناطق گوناگون به این معادن هدایت می کنند. از آن رو این فاجعه، در حقیقت یک جنایت است که در آن نخست وزیر و وزرای دیگر شرکت دارند. کارگران ترکیه از این حادثه به شدت خشمگین و دولت ترکیه را مسؤول آن می دانند. برخی از کارگران معدن بر این باورند که تعدادی از کارگران زیر سن قانونی و خرد سال اند. بر اساس قانون کار ترکیه زنان و کودکان زیر ۱۸ سال حق کار در معادن و کار های سخت را ندارند. از آن رو کارگران و خانواده آنان که در اطراف معدن با نگرانی و دلهره منتظر سرنوشت کارگران در زیر زمین بودند با مشاهده رجب طیب اردوغان و با وزرای دیگر دست به تظاهرات زدند، اردوغان مدتی خود را پنهان کرد و در نهایت مجبور به ترک منطقه شد...»

رئیس سندیکای کارگران معادن ذغال سنگ، می گوید: «ماسک های موجود در معدن **سوما** از نوعی بودند که در معادن ذغال سنگ کارائی ندارند. این ماسک های فرسوده برای پیشگیری از نفوذ گاز های فلفل و مانند آن ها است که هوا را می گیرد و فیلتر می کند و به داخل می فرستد، گاز هائی که در معادن ذغال سنگ موجود است، کاربن منو اکسید و به سرعت شخص را خفه می کند، بنابراین، ماسک هائی که در این معدن به کار می رود و گران قیمت هم هستند، به نوعی ساخته شدند که به مدت ۱۰۰ دقیقه اکسیژن در خود دارند و کارگر می تواند با این ماسک به مدت ۳۰ دقیقه بدود و خود را به نقطه امن یا خارج از معدن برساند...»

بنا بر گزارش خبرگزاری ترکیه، کانی پیکو رئیس اتحادیه سندیکاهای انقلابی ترکیه (دیسک)، که یکی از بزرگ ترین کنفدراسیون های کارگری این کشور است به خاطر اقدامات خشونت آمیز پولیس ترکیه به بیمارستان رفته است. اتحادیه سندیکاهای خدمات عمومی هم که بزرگ ترین سندیکای کارگری در کشور محسوب می شود دیروز در اعتراض به حادثه معدن **سوما** اعتصاب کرد.

در این راستا پروفیسور «التر توران» از دانشگاه بگلی استانبول معتقد است: «اگر ادعاهای مربوط به سهل انگاری (درخصوص معدن) اثبات شود بهای سیاسی آن باید پرداخت شود و چنین حوادثی اتهامات فساد علیه دولت اردوغان را بیشتر قابل قبول می کند.»

در گزارشات آمده است که تعدادی از کارگران این معدن، بدون هیچ گونه آموزشی، به عمق ۱۶۰۰ متری زمین فرستاده شده اند و از مناطق مختلف از سوی شرکت هائی که کارگر ارزان تهیه می کنند گرد آوری شده بودند... به گزارش الجزیره، معدنچیان ترکیه از اتفاقی که در معدن **سوما** در غرب این کشور رخ داده است بسیار خشمگین هستند. یکی از معدنچیان خشمگین ترکیه در خصوص این سانحه می گوید: «عده ای در زیر آوارگیر کرده اند و در حال از دست دادن جان شان هستند. آن ها فقط به علت پول جان شان را از دست می دهند. ما هیچ کاری نمی توانیم برای آن ها انجام دهیم. آن ها با ما همانند بره هائی برخورد می کنند که قرار است سلاخی شوند. شرایط کار ما اصلاً امنیت ندارد.»

نیهایت چلیک کارگر معدن **سوما**، در برنامه زنده CNN TÜRK، درباره وضعیت معدن **سوما**، افشاءگری هائی کرد که مانند بمب در جامعه ترکیه منفجر گردید. وی از جمله گفت: «در پائین ما را تحت فشار قرار می دهند و ما در زیر فشار کار می کنیم تا زغال سنگ بیش تری استخراج کنیم. اگر به اعتراضات ما گوش می داند فاجعه ای به این ابعاد رخ نمی داد. در منطقه ما، همسر مدیرکل معدن **سوما**، کاندید حزب عدالت و توسعه بود...»

به این ترتیب، یک مسأله جالب این است که مالک این معدن خصوصی فردی نزدیک به حزب عدالت و توسعه است. از همین رو، خانواده های معدنچیان بار دیگر دولت ترکیه را به فساد مالی متهم می کنند.

یکی از سیاستمداران مخالف در منطقه **سوما**، ۲۱ روز پیش پیشنهادی مطرح کرده بود مبنی بر این که دولت درباره شرایط ایمنی معادن این منطقه تحقیق کند زیرا گزارش هائی درباره ناامنی معادن این منطقه گزارش شده است. اما حزب عدالت و توسعه حاکم بر ترکیه، ماه گذشته این پیشنهاد را در پارلمان رد کرد.

اوزگور اوزل، سیاستمدار مخالف دولت در پارلمان ترکیه، خواستار انجام تحقیقات درباره علت آتش سوزی و انفجار در معدن ذغال سنگ **سوما** به منظور جلوگیری از تکرار این حوادث شد. این درخواست با مخالفت نمایندگان حزب حاکم عدالت و توسعه، که اکثریت پارلمانی را در دست دارد، مواجه شد. در این میان، اوزل از سیاست دولت حزب عدالت و توسعه در واگذاری معادن دولتی به بخش خصوصی به عنوان یکی از دلایل بروز این گونه حوادث نام برده است. این نماینده مخالف دولت اشاره کرد که در این شرایط، تنها راه برای افزایش سود برای بخش خصوصی، کاهش هزینه ها، از جمله هزینه های مربوط به سلامتی کارگران و امنیت محل کار خواهد بود.

در این ارتباط، روزنامه حریت اشاره کرد که به گفته رئیس شرکت استخراج کننده از معدن شهر **سوما**، از زمان خصوصی شدن این معدن در سال ۲۰۰۵ میلادی، تلاش شد تا هزینه های استخراج کاهش پیدا کند. او در مصاحبه با این روزنامه در سال ۲۰۱۲، گفته بود که هزینه استخراج زغال سنگ در این معدن در سال ۲۰۰۵ و قبل از آن که خصوصی شود، بین ۱۳۰ تا ۱۴۰ دالر در هر تن بود و شرکت آن را به حدود ۲۴ دالر در یک تن کاهش داد. بنا به گفته این نماینده «ما هر روز گزارش هایی را درباره این که جان کارگران (معدن) در خطر است دریافت می کردیم.»

کارگران معدنچی نیز می گویند که در روزهای منتهی به حادثه حجم گاز متان به طور خطرناکی بالا رفته بود، اما مدیران شرکت کارگران را از این امر مطلع نکردند.

در گزارشات آمده است که اطاق نجات این معدن، قدیمی و کهنه و به یک لانه موش شبیه است. اما اکنون قرار شده است شرکت در ظرف چند ماه آینده برای جلوگیری از تلفات در چنین حوادثی اطاق نجات برای آن احداث کند.

در ماه مارس، یک گروه تحقیقاتی در گزارشی که در روزنامه های ترکیه منتشر شد، تصریح کرد که ترکیه بدترین آمار را در زمینه حوادث محل کار را در میان کشورهای اروپایی دارد. بر اساس این گزارش، به طور متوسط هر روز سه کارگر در ترکیه قربانی حوادث کار می شوند.

کارگران معدن انتقاد می کنند که مدیران شرکت هنگام بازرسی های رسمی، بخشی از معدن را که از نظر ایمنی نامطمئن بوده، تعطیل و پس اتمام تحقیق آن را گشوده اند و کارگران را مجبور به کار در آن بخش کرده اند.

روزنامه «ملیت» چاپ ترکیه، روز شنبه ۱۷ مه ۲۰۱۴، با استناد به یک گزارش موقتی دولتی درباره دلایل انفجار معدن می نویسد، که کارشناسان در بررسی خود به شمار زیادی نقایص فنی، از جمله به نبود آژیر حریق اشاره کرده اند.

شرکت خصوصی **سوما هولدینگز**، دستمزدی معادل ۲/۵ تا ۷۵/۳ دالر به کارگران پرداخت می کند. به نوشته رسانه های ترکیه صاحبان این معدن خصوصی به واسطه بهره کشی از کارگران هزینه استخراج هر تن ذغال سنگ ۱۴۰ دالری را به ۲۳/۸ دالر کاهش داده اند. انباشت سودی چنین بزرگ، جز با تبعیت از ایدئولوژی بازار آزاد و حمایت دولت ممکن نمی شود.

معدن زغال سنگ شهر **سوما**، در ۲۵۰ کیلومتری جنوب استانبول قرار دارد و بزرگ ترین معدن زیرزمینی تولید زغال سنگ در ترکیه محسوب می شود. به نوشته وب سایت **سوما**، ماهانه ۲۵۰ هزار تن زغال در این منطقه تولید می شود که بخش عمده ای از آن را یک کارخانه محلی تولید انرژی خریداری می کند.

در شهر **سوما** حدود ۱۶ هزار معدنچی زندگی می کنند. خانواده معدنچیان قربانی از این که اطلاعات کافی درباره حادثه منتشر نمی شود خشمگین هستند.

در انفجار معدن زغال سنگ **سوما**، که توسط شرکت «**هولدینگ سوما**» بهره برداری می شد صاحبان این شرکت و هم چنین دولت از سوی خانواده جان باخته گان و مخالفین متهم به کم کاری در وقوع این حادثه دلخراش شده اند.

گفته می شود یک ترانسفورماتور معیوب این انفجار را در معدن مذکور رقم زد. دولت ترکیه به عدم انجام اقدامات کافی و مناسب برای حفظ ایمنی متهم شده است.

به گزارش خبرگزاری آناتولی ترکیه، «خلیل مازیجی اوغلو» رئیس کمیسیون انرژی در پارلمان ترکیه، روز شنبه ۱۷ مه ۲۰۱۴، اعلام کرد که دولت ترکیه فعالیت کاری ۳/۱۸۰ معدن را به دلایل مختلف متوقف کرد. او در ادامه افزود: قبل از رفع همه نواقص این معادن اجازه تولید به آن ها داده نمی شود. مازیجی اوغلو، تاکید کرد: فاجعه معدن **سوما** در نوع خود از بزرگ ترین فاجعه در ترکیه محسوب می شود و از هموطنان خود خواستار وحدت و هم دلی و سیاسی

نکردن این حادثه شد. رئیس کمیسیون انرژی در پارلمان ترکیه، گفت: سهم بخش معادن در تولید ناخالص داخلی کشور در سال ۲۰۱۳ بالغ بر ۱۱ میلیارد دلار بود.

دولت ترکیه در سال ۲۰۰۵، معدن سوما را به بخش خصوصی واگذار کرد. کارفرمای خریدار با استفاده از قواعد اقتصادی بازار آزاد و رهنمودهای بانک جهانی و صندوق بین المللی پول در نخستین گام ۸۰ درصد از مخارج معدن کم کرد. پیش از آن، دولت در برابر هر تن زغال ۱۳۰ دلار هزینه می کرد. کارفرمای جدید با بیکارسازی ها، بالا بردن شدت و سرعت کار و کاستن از مخارج ایمنی به ازاء هر تن ذغال فقط ۲۴ دلار خرج کرد. آن چه در معدن سوما روی داد نمونه ای از برخورد سرمایه داران و حکومت آن ها در ترکیه با کارگران است. همین میزان از جنایت، شدت کار و بی حقوقی سبب شد تا ترکیه را به یکی از کشورهای شرکت کننده در گروه ۲۰ دولت های سرمایه داری ارتقا داد.

ترکیه حدوداً ۱۴ میلیارد تن ذخیره زغال سنگ دارد و در نظر دارد سهم تولید برق توسط زغال سنگ را از ۱۴ درصد به ۲۰ درصد افزایش دهد. معدن سوما، سالیانه ۲/۵ میلیون تن زغال سنگ تولید می کند.

کارشناسان می گویند، ترکیه بدترین سابقه تلفات و حوادث معدنی را در صنعت استخراج زغال سنگ در جهان داشته است. از ابتدای سال ۲۰۰۸ تعداد تلفات نیروی انسانی برای استخراج یک میلیون تن زغال سنگ در ترکیه ۷/۳ نفر، در چین ۱/۳ نفر و دو صدم نفر در امریکا بوده است.

بنا به گزارش رسانه های محلی ترکیه، پولیس آن کشور ۱۹ تا ۲۴ نفر را در ارتباط با انفجار و آتش سوزی مرگبار در معدن «سما»، که از جمله اعضای اجرائی و عالی رتبه آن معدن هستند، بازداشت کرده است.

روزنامه حریت شمار بازداشت شدگان را ۲۴ نفر اعلام کرده است. بکیر ساهینر دادستان عمومی ترکیه گفت که یکی از ۲۵ فرد بازداشت شده اکین چلیک مدیر عملیات معدن بوده است.

اکین چلیک قبلاً هرگونه سهل انگاری و غفلت کاری را تکذیب کرده و گفته بود مسئولان معدن هنوز نمی دانند دقیقاً چه اتفاقی افتاده است و هرگز چیزی شبیه به این را ندیده اند.

دادستانی ترکیه، برای ۵ نفر از اعضای هیئت سرپرستی معدن سوما قرار بازداشت صادر کرده است. از جمله گفته می شود که اکین چلیک، مدیر معدن، تحت تعقیب قرار گرفته است. این افراد متهم هستند که در فراهم ساختن «امکانات ایمنی» برای معدنچیان کوتاهی کرده و در نتیجه در «قتل غیر عمد» آن ها شریک هستند.

در چنین شرایطی، بسیاری از دولتمردان آلمان با سفر هفته آینده نخست وزیر ترکیه به کلن مخالفت کرده اند. او قصد دارد روز شنبه آینده (۲۴ می) برای طرفداران خود سخنرانی و برای پیروزی خود در انتخابات ریاست جمهوری آینده ترکیه تبلیغ کند.

یورگن روترز، شهردار کلن از حزب سوسیال دموکرات آلمان، به طور تلویحی به اردوغان توصیه کرده است سفر خود را به کلن لغو کند. او گفته است که با توجه با فضای تنش آلودی که به دنبال فاجعه انفجار در معدن سوما پدید آمده، «سفر انتخاباتی در خارج از کشور» چندان قابل درک نیست.

پیش از این نیز چند تن از دولتمردان آلمانی به سفر انتخاباتی اردوغان انتقاد کرده اند، از جمله: ایدان ازگوز، مشاور امور هم گرائی اتباع بیگانه از حزب سوسیال دموکرات و ولفگانگ بزباخ، مقام بلندپایه وزارت کشور از حزب دموکرات مسیحی.

اشتقان زابیرت، سخنگوی دولت آلمان، عقیده دارد که سخنرانی اردوغان در این برهه زمانی چندان مناسب نیست. او در عین حال ابراز امیدواری کرده که سخنرانی اردوغان با چنان هوشیاری و احساس مسئولیتی همراه باشد که به هم زیستی اتباع ترکیه در آلمان کمک کند.

اما از سوی دیگر، فرانکوالتز اشتاینمایر، وزیر امور خارجه از حزب سوسیال دموکرات، گفته است که آقای اردوغان باید امکان داشته باشد تا با هموطنان خود صحبت کند.

مقامات پولیس کلن در تدارک تدابیر شدید امنیتی هستند. انتظار می رود که هزاران نفر در مراسم سخنرانی اردوغان در کلن شرکت کنند و بسیاری از آن ها مخالفان او خواهند بود که قصد دارند به عملکرد دولت او در سیاست داخلی اعتراض کنند. این احتمال که تقابل موافقان و مخالفان نخست وزیر ترکیه به درگیری منجر شود، بالاست.

در کنار نیروهای سکولار و چپ گفته می شود که جمعیت علویان ساکن المان نیز خود را برای شرکت در تجمع اعتراضی آماده می کند. این احتمال وجود دارد که هزاران نفر از سراسر المان به مناسبت سخنرانی نخست وزیر ترکیه به شهر کلن سفر کنند.

کارشناسان و تحلیل گران سیاسی، بر این عقیده اند که مراسم روز ۲۴ مه ۲۰۱۴، به منظور کسب آرای ترک های ساکن المان و اروپا است که برای نخستین بار می توانند در انتخابات ریاست جمهوری ترکیه شرکت کنند. این انتخابات قرار است روز ۱۰ اوت در ترکیه و در کنسولگری های این کشور در سراسر جهان برگزار شود.

بسیاری از رسانه های جهان نیز هشدار داده اند که وقایع اخیر می تواند تاثیر منفی بر جایگاه سیاسی رجب طیب اردوغان نخست وزیر ترکیه داشته باشد. نباید فراموش کرد که این تحولات در اوضاعی روی می دهد که اردوغان خود را برای نامزدی در انتخابات ریاست جمهوری ماه اوت ترکیه آماده می کند.

گروه های مبتکر اعتراضات پارک «گزی»، قصد دارند برای سالگرد «جنبش گزی» در ۳۱ ماه مه و هم چنین سازماندهی واکنش جمعی نسبت به فاجعه معدن سوما، برنامه ریزی کنند.

در اوج اعتراضات پارک گزی در ترکیه، حدود ۳/۵ میلیون از جمعیت ۸۰ میلیون نفری ترکیه در نقاط مختلف ترکیه دست به تظاهرات زدند. در این اعتراضات ۱۱ نفر کشته و ۸ هزار نفر کشته شدند.

دولت اردغان برای محدود کردن استفاده از شبکه های نوین اجتماعی، از جمله توئیتر، فیس بوک، دستگیری گسترده روزنامه نگاران و تلاش برای تغییر قوانین سکولار ترکیه و منطبق کردن آن ها با قوانین اسلامی، بعد دیگر بحران ترکیه است.

در اعتراضات تابستان ۲۰۱۳، پیامدهای اقتصادی گوناگونی به همراه داشته به طوری که ارزش لیره ترکیه در مقابل دلار به شدت کاهش یافت، شاخص سهام بازار بورس ترکیه سقوط کرد و تعداد گردشگران هم در استانبول کم شد. در کلیت امر کارشناسان اعتقاد دارند، در پی این بحران اقتصاد ترکیه متحمل میلیون ها دلار ضرر گردید. در نتیجه تلاش دولت ترکیه و قدرت نمایی دوباره حزب عدالت و توسعه در انتخابات شهرداری در آخر ماه مارس ۲۰۱۴، به نظر می رسد تا حدود زیادی مخالفان او را آرام کرده است. اما به دنبال فاجعه معدن «سوما» در ترکیه، یک بار دیگر این اعتراضات خیابانی اوج گرفته است.

دولت اردوغان، هم چنین با چالش های زیادی نظیر افشای ششود مقامات دولتی، آموزش گروه های تروریستی اسلامی در خاک ترکیه و روانه کردن آن ها به جنگ داخلی سوریه و اختلاف با جریان «فتح الله گولن» در داخل نیز مواجه است.

اگر چه این چالش ها نتوانستند بر انتخابات اخیر محلی ترکیه تاثیر چندان زیادی داشته باشند و حزب عدالت و توسعه موفق شد تا حدودی موقعیت خود را در این انتخابات حفظ کند، اما به نظر می رسد این بار جنبش کارگری ترکیه و مدافعین این جنبش، دولت اردوغان را با بحرانی تازه روبرو ساخته اند. از این رو، انفجار این معدن، یک بار دیگر به یک انفجار سیاسی تبدیل شده و به تداوم اعتراضات خیابانی دامن بزند که اردوغان با زحمت زیادی توانسته بود جلوی آن را پس از تحولات پارک گزی و میدان تقسیم و فساد اقتصادی اش بگیرد.

امروز (پنج شنبه ۲۲ مه ۲۰۱۴)، اعضای اتحادیه کارگران معدن ترکیه در اعتراض به فاجعه معدن «سوما»، در مقابل فرمانداری این شهر دست به تظاهرات و تحصن زدند.

تجمع کنندگان اعلام کردند در صورت عدم تحقق خواسته هایشان در باره بهبود شرایط کار و افزایش امکانات امینی به سر کار خود باز نخواهند گشت.

مصطفی ترکهان، جوان ۲۴ ساله، یکی از معدنکاران قربانی از ۳۰۴ معدنکاری است که طبق آمار رسمی دولت ترکیه، تاکنون در اثر فاجعه انفجار در معدن زغال سنگ در شهر سوما در غرب ترکیه جان باخته اند. به گزارش خبرگزاری آناتولی ترکیه، تلخی ماجرای مصطفی از آن روست که وی، ۲۲ روز پیش از حادثه انفجار معدن ازدواج کرده بود و در دومین روز کاری خود پس از مرخصی ازدواج حادثه تلخ انفجار در معدن سوما روی داد. خانواده این معدنکار ترکیه ئی گفتند که او قصد داشت با فروش هدایای عروسی و با برداشتن وام از بانک خانه بخرد.

اگر در برابر چنین جنایاتی، صدای «داغ نفرت خوردگان» زمین در سراسر جهان، طنین انداز شود آن وقت با قدرت می توان گفت:

«باید از ریشه براندازیم کهنه جهان جور و بند و آنگه نوین جهانی سازیم، هیچ بودگان هرچیز گردند»

مطالب مرتبط با این واقعه:

* بهرام رحمانی: «مسئول قتل کارگران در ترکیه و همه نقاط جهان، سرمایه داران و حکومت های سرمایه داری هستند!»

<http://www.afgazad.com/Siaasy-2014/051714-BR-Masoole-Qatle-Kaargaraan.pdf>

* کومه له تی وی: گفت و گو با بهرام رحمانی، درباره جان باختن کارگران معدن در ترکیه

<http://youtu.be/mU2c56rjmSc>

* گفت و گوی رادیو صدای نو سیدنی با بهرام رحمانی درباره انفجار معدن زغال سنگ سوما

Bahram Rahmani on Turkey mine disaster.mp3

پنجشنبه یک خرداد [جوزا] ۱۳۹۳ - بیست و دوم می ۲۰۱۴